

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

A kiadóhivatalban átvéve:	
Egy évre	16 kor.
Negyedévre	4 "
Helyben házhoz kordva:	
Egy évre	20 kor.
Negyedévre	5 "
Vidékire postán szállítva:	
Egy évre	24 kor.
Negyedévre	6 "

TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP

Megjelenik minden nap a hét és
szombat utáni napok kivételével.Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Nagyvárad, Apáczai-utca 2.A szerkesztőség kérésre visszajuttatja
vagy megőrzésére nem vállalja.Előfizetések és hirdetések a
kiadóhivatalban intézendők.

Helyes módon árnak a szilár.

NAGYVÁRAD, április 25.

Meddig tűrünk még?

Ugy járt a kath. egyház Nagyváradon, mint Ó Felsége Budapesten. A budapesti esküdszék minden esetben felmenti a királysértő izgatokat, míg a nagyváradai »hazafias« és »liberális« esküdszékek felmentik a katolikus egyháznak rágalmozóit, mint legutóbb történt.

És most jön a vallási kérdésekben »teljesen elfogulatlan« »Nagyváradai Napló« és hogy »elfogulatlan felvilágosodása«-ról cáfolhatatlanul bizonyosságot tegyen a következő kommentárban »mond oda az pápistáknak erős kegyellenül«.

»Azok, akiknek ez eset szól, ideje volna, hogy tanuljanak ez esetből. Tanuljanak és ne felejtsek el a konkluziókat. Azoknak, kik ennek az egész ügynek előidézői voltak, még van idejük, hogy a mai eseményből tanuljanak is. Észre kell venniük, hogy a könnyű hitegetések kora már lejárt. Észre kell venniük, hogy a sötétség, amit ők mutatnak, mind kevesebb ember előtt lesz világosság. Hogy a gyűlölet, amit ők csepegtetnek a szívekbe, már kevesek előtt lúh. Hogy a hizelgés, amit ők oly nagyon kedvelnek, mind kevesebbek előtt tisztel. Hogy a képmutatás már nem aláza-

tosság az ő régi, dohos lecáfolt tétéleik már nem az igazság. Az emberiség öntudata előtt be kell látniok, hogy az ő mesterkelt virágaik már nem jelentik a természetet.«

Ebből pedig az következik, hogy mi katolikus papok és hívek a világ legnagyobb gonosztevői vagyunk, a kiknek elvük és élvük a hazudozás, a világcsalás, a lelkek tévedésbe ejtése. Nyilvánvaló tehát, hogy sem létjogunk nincs, sőt még türelmet sem igényelhetünk magunknak a saját hazánkban, mivelhogy minden ország érdeke minél hamarabb megszabadulni a maga csalóitól. Ha mégis akarunk valamit tenni ezért az elámitott országért, csak egyet tehetünk okosat; akasszuk fel magunkat...

Mert hát, tetszik tudni, mikor az apostolok a pogány babonától a világot emancipálták, ezzel gonosz tettet vittek véghez. Jezus és a mártírok ezrei megérdemelték »az állami megtorlás szigorát« — mert hiszen az elv, hogy t. i. Isten van, s a halhatatlan lélek a maga tetteiért Neki felelősséggel tartozik, hazugság és erre tanítani a kis és nagy embereket; tisztán kimondva legalább is népámitás. Amit az egyház a civilizáció terén mivelt, az mind reakció, sötét babona, mérhetetlen zsarnokság és mikor Szent István a magyar nemzetet s egész országát annak minden népével kereszténnyé tette, akkor csalt és népe ellen

súlyosan vétkezett... Nem is volt itt sem tudomány, sem felvilágosodás, sem haladás, ameddig a szabadkőművesség védő szárnyai alatt az istentagadás el nem terjedett. Míg a »Budapesti Napló« a fővárosban és a »Nagyváradai Napló« Nagyváradon az atheizmus világosságát terjeszteni nem kezdték, nem volt itt egyéb csalásnál és hazugságnál, meg végtelen szellemü sötétség.

De ne folytassuk e bornirt káromlásokat, melyekkel nap-nap után vakítja a népet a hülyeségig magasztosult modern pogányság fanatizmusa. Hisz ha tétéleikből az összes konzekvenciákat levonjuk és eléjük tálaljuk, ők ijednek meg első sorban és ők lesznek elsők, akik hadat üzenve a logika szabályának, rágalmozással fognak bennünket vádolni.

Azt fogják mondani, hogy nekik igaztalan állításokat tulajdonítunk. Pedig dehogyan is tesszük azt. Mi egyszerűen azt állítjuk, amit ők csak a páholyülések homályában, mély csendben szavalgatnak, de kimondatni csak a merész szociális-tákkal szoktak.

Ezekben több a következetesség mint a három pontos testvérekben. Ha nincs menyország, így szólnak, akkor ne csalogassanak minket, hanem adják ki részüket a föld javaiból és örömeiből. A papokat pedig egyszerűen lámpavasra!

Tiszta dolog, hogy a katolikus világi elemeknek, bármennyire fáznak is

„TISZÁNTÚL“ TÁRCZÁJA.

A színészek Bastille-je.

Rendkívül mulatságos és érdekes kötet jelent meg ezzel a címmel most Francois Funk-Bretano, a híres francia történész tollából Párisban. Annak a regényes, olykor drámai, de minden ízében szellemesen ledér kornak a hű képe ez a könyv, mikor még teljes hatalmában állott a Bastille a francia fővárosban. Hja, a Bastillel mennyi kalandos regény énekelte meg már ezt az egykor oly félelmetes várat, ahová aki egyszer bekerült, onnan bajosan szabadult ki. A vasalancos fogoly és a többi regény-alak története mind a várnak a nevével került a későbbi korok mondáiba.

Volt azonban a 18. században a Bastille mellett egy másik fogház is, csaknem oly híres, mint amaz, de annál sokkal kellemesebb: a Fort l'Évêque. Erről a maga nemében páratlan várról, ahol több kacagás hangzott a cellák között, mint panaszos szó, ír Bretano. Már régen elpusztult a vár; 1783-ban rombolták le, de ma is léteznek rajzok és festmények a mulatságos börtönről.

A Fort l'Évêque volt a színészek Bastilleje, mert rendszerint színészeket zártak oda, akik a színházak törvényei ellen vétettek, vagy pedig mert »nem adták meg a közönségnek az őt megillető tiszteletet«. A színész a 18. században is bohém volt s vétett a törvények ellen; a Fort l'Évêque tehát állandóan tele

volt színésszel, akik ugyancsak hangossá tették a komor falakat.

De nemcsak színészeket, hanem az eladósodott gavalérokat is oda csukták, akik valami csekély kihágás miatt vonták magukra a hatóság neheztelését. Sőt egy napon odakerült marquis de Montespan is, akinek igen különös volt a bűne. A meggondolatlan ember, aki nem szivelte meg Molière tanácsát, — »Jupiterral osztozkodni, nem csorba a becsületen« — elég bátor volt erőlesen visszakövetelni a... felelősséget, a királytól. A marquis azonban, eltekintve a féltékenységek kinyitól, nem bánta meg, hogy Fort l'Évêque-be jutott, ahol pompás élet folyt a legválogatottabb szórakozásokkal fűszerezve. Aki pihenni akart, annak bizony nem volt szabad a színészek Bastillejét választania pihenőhelyül, mert ott a foglyok fejedelmi pompájú ebédeket, ünnepeket szoktak »celláikban« rendezni, lévén köztük mindig néhány gazdag főúr, aki ennek a mulatságnak költségeit viselte. Ebben a különös börtönben meg volt engedve minden elképzelhető s a foglyok nem is tartózkodtak attól, hogy éljenek ezzel az alkalommal.

Amikor egész Párisban 1724-ben egy királyi rendelet megtiltotta a hasárdjátékokat, de különösen a Pharao-játékot, csak a Fort l'Évêque-ben játszottak nyugodtan tovább. Egy alkalommal tudomására jutott ez a dolog a rendőrségnek, amely éj idején meglepte a fogházat s az egyik cellában nagy társaságra bukkant, a mely vidáman, gondtalanul rakta az aranyakat a kártyalapokra. Madame de Coade, aki tiltott

kártyajáték miatt került a börtönbe, vadonatúj estélyi toaletteben maga adta a bankot. A játékokban olyanok is résztvettek, akik nem is voltak foglyok, hanem csak az elzártak által küldött meghívásra jöttek el egy »petit jeu«-re. E vendégek közt volt egy igen előkelő parlamenti tag is a feleségével. A rendőrség beléptekor elhangzott a kiáltás:

— Sauve qui peut!

És bármily különösnek tűnik is, tény, hogy a foglyok egy részének is sikerült menekülni a börtönből.

Ez azonban nem az egyetlen anekdota erről a mulatságos börtönről. Históriai följegyzésekből tudjuk, hogy Sarrazin lapszerkesztő az egész lapját ott szerkesztette a börtönben; fogadta a riportereit, levelezett az olvasóival, stb.

Még eredetibb egy Chevallier nevű urnak az esete, aki államsorsjegyek hamisítása miatt került a börtönbe. De nem sokat tördött ezzel a büntetéssel, hanem cellájában folytatta a hamisításokat, rajzolgatott és nyomtatott a többi foglyok személtárára, akik megcsodálták művészetét. Időnkint megjelent nála egy embere s annak átadta a hamisítványokat, hogy forgalomba hozza.

Ilyen körülmények között természetesen megeshetett az, amint meg is esett, hogy az olyan fogolytársat, akit a többi nem tűrt meg maga között egyszerűen kidobták a fogházból.

Az 1735. esztendőben érdekes vendége volt a Fort l'Évêque-nek; az akkori világ büvöshangu starja, mille Lemaure. Nagyon szégyes kis hölgy volt ez, akinek 1735. március

a papságtól, ennyi káromlás nem tetszik. Sok a panasz, hogy a közszabadságokkal üzőt visszaélések ellen a társadalom és az állam eléggé megvédelmezve nincsenek. Sopánkodunk, hogy így meg amúgy kellett volna tenni, ezt meg amúgy elmulasztottuk. Sőt még szomorú arccal jóslásokba bocsátkozunk, hogy viharok előestéjén állunk, amely viharok bennünket el fognak seperi és mindent felforgatnak.

A mi gyámoltalanságunk és élehetlenségünk ennél tovább menni nem tud.

Nos hát ennél tovább menni a legszigorubb kötelességünk elannyira, hogy ha e káromlások elnémitására nem tesszünk többet, mint amennyit eddig beszéltünk, nem érdemljük az életet, annál kevésbé Isten áldását.

Az ilyen forradalommal szemben nem elég a természetfeletti pokolra hivatkozni, hanem tessék e lázadó hitványság számára egy kis természetes poklot csinálni mindjárt itt a földön.

A katolikusoknak s velük az egész nemzetnek érdeke az, hogy a sajtó ilyenemű fészkelődései büntetlenül ne maradjanak. A közvéleménynek mind hangosabban és hangosabban kell követelnie a sajtónak megrendszabályozását és midőn a vallás és állam alapjában támadtatik meg, ne ítéljen akkor esküdszék, mert azt tűrni nem lehet, hogy nyílt gonosztettek néhány eltévelyedett esküdt szeszélye folytán büntetlenül maradjanak.

A másik akció pedig a hit és vallásellenes sajtó tenyezőinek és támogatóinak kenyerére ellen kell hogy irányuljon. Senki nem követelheti a katolikus papok és hívek pénzét, aki abból él, hogy e közönség hitét piszkolja s az őket fenntartó haza alapjait a rablást és erkölcsöket gyalázza. Tessék csak az ilyen ujságot járató iparosok és kereskedők

üzlete helyett a vallást becsülő iparosok és kereskedők üzleteit pártolni. Tessék e tekintetben kérlelhetlen szigorral eljárni és az elvakultak szeméiről hamar le fog tisztulni a hályog.

De midőn ezek helyett ott látjuk a vallást és hitet folyton gyalázó lapokat és könyveket még a »jó« katolikus iparosok és kereskedők üzleteiben és lakásaiban is, mikor azt látjuk, hogy saját pénzünkön vesszük meg a szegeket, melyekkel keresztre vernek bennünket, akkor bizony elfog bennünket is a méltatlankodás felháborodása.

Nekünk katolikusoknak jogunk van élni és — uralkodni is, mert egyetlen egy tételünk sincs megcáfolva és nem is lesz soha. A haladó tudomány mindenütt nekünk ad igazat és nem az atheizmusnak. A haladó tudomány az okság elvén alapul s mindenütt példátlan, rendet célszerűséget és okozati összefüggést derít ki és cáfolhatlanná tette a természetegységét, rendjét és megbonthatlan tervszerűségét, mindezt az okság törvénye alapján.

Ha tehát a természetben mindennek meg van a maga oka, s ez, minthogy nem lehet más, mintegy végtelen szellem, nem engedheti meg, hogy az ember az ő uralma alól magát büntetlenül kivonja.

S ha mi e végtelen értelem imádói a haladó tudománnyal összhangzásban, az okság elve alapján az erkölcsi rend és törvény alapjait a hülyékkel és fanatikusokkal szemben egyaránt védelmezzük, akkor ne tessék ezt a védelmet gyáván csinálni, hanem energikusan éreztessük a hitetlenség gyászvitézeivel, hogy azok nélkül a legyalázott »páristák« nélkül semmi haladás nincsen, sőt még — kenyér sincsen.

Gedeon.

10-én »Jephta« című opera második felvonása után az jutott egyszerre az eszébe, hogy ott hagyja a szerepét és se szó, se beszéd, vacsorázni menjen a kedvesével. Maurepas miniszter, aki éppen jelen volt az előadáson, éktelen dühbe borult, mikor a rendező jelentette, hogy:

— Mély bódolattal kérünk bocsánatot a kegyelmes, méltóságos és nagyságos »közönségtől«, hogy az előadást nem folytathatjuk, mert mlle Lemaure vacsorázni ment.

A miniszter föl pattant ültéből és embereit a szeszélyes primadonnához küldötte, hogy Lemaure kisasszonyt a vacsora-asztal mellől estélyi toaletteben a Fort l'Évêquebe vigyék. A bájos művésznő azonban csak egy óráig maradt a börtönben, mert a követelő közönség mindaddig nem akart távozni a színházból, amíg a miniszter meg nem kegyelmez a kisasszonynak. Valóságos diadalmenethozták vissza a színpadra, ahol nyomban elkezdtek a harmadik fölvonást s a kis kaland után mlle Lemaure mégis végigénekelte a szerepét.

Rosszabbul járt azonban mlle Dubois, egy másik színésznő, aki a Comédie előadása közben ahelyett, hogy a színpadon lett volna, a kedvese páholyába ment egy ölelésre. Erre a kihágásra már nem volt elegendő a Fort l'Évêque és mlle Dubois arra ítélték: fizesse meg a színháznak az elmaradt előadás kárát. Ez jobban fájt minden esetre.

A főbűn, ami miatt valaki a börtönbe jutott, a részegség volt. Az ittas színész rontja az előadást s ilyen esetben Fort l'Évêque köpadján kellett kialudnia a mámorát.

Egy alkalommal a szép operaénekesnő,

mlle Laguerre esett ebbe a bűnbe. Piccini »Iphigénie Taurisban« című operájának előadásakor; a kisasszony oly jókedvű volt a szomorú szerepben, hogy a közönség sorából valaki felkiáltott:

— Hisz ez »Iphigénie champagneban!«

— Fort l'Évêquebe vele! — követelte a rend s mlle Laguerret oda is vitték. Azonban Piccini maga sietett kegyelmet eszközölni ki a számára, amit meg is adtak, — nagy bánatra a foglyoknak, akik valóságos pezsgő orgiát rendeztek a börtönből távozó művésznő tiszteletére bucsuzásul.

Egyszer a Comédie öt tagjának kellett a Fort l'Évêquebe sétálnia, köztük a híres Glairomnak, ennek a csodás szépségű, fiatal művésznőnek, akiért a legelőkelőbb gavallérok rajongtak. Amikor Clairont bevitték a börtönbe, egész diadalut volt a bevonulása s a cellájában, amelyet előkelő dámák és urak a legnagyobb fényűzéssel butoroztattak be a művésznő számára, diszküldöttség fogadta a foglyot. Sokáig beszéltek még évek múlva s aztán arról az időről Clairon volt a Fort l'Évêqueben. Olyan dinom-dánom, ezeket érő ebédek és ünnepek voltak napirenden a »cellájában«, hogy megtiszteltetés volt azokra meghívót kapni.

Francois Funk-Brentano, az a hisztorikus, aki mulattatásunkra ezeket az érdekes dolgokat fölmutatta régi okmányokból, azzal végzi a könyvét, hogy legjobb dolga volt a Fort l'Évêque fogház felügyelőjének. Sokan is pályáztak erre az állásra s a ki elnyerte, nem sajnálta a 100.000—200.000 frankot, amit a hivatalért a minisztert fizetett.

ORSZÁGGYÜLÉS.

A képviselőház ülése.

Budapest, április 25.

Enök: Justh Gyula.

Befejezték a részletes tárgyalást is.

A múlt ülés jegyzőkönyvének hitelesítése s az elnöki előterjesztések és irományok bemutatása után

Elnök: Következik a nem állami tanítók törvényjavaslata részletes tárgyalásának folytatása és pedig a 23-ik szakasz.

Apponyi Albert gróf közoktatásügyi miniszter: Reflektál a szakaszhoz elhangzott felszólalásokra. Goldis sajnálatának adott kifejezést, hogy az előbbi szakaszhoz benyújtott indítványát a Ház ne fogadja el. Ezt ő is sajnálja, mert az indítvány ellen kifogása nem volt, de most már nem lehet ezt jóvá tenni...

Molnár Jenő: Talán a főrendiházban?

Apponyi Albert gróf: Ott lehet. De ő erre vonatkozólag kezdeményező lépéseket tenni nem fog.

A jelen szakaszhoz benyújtott módosítást Goldisnak, nem fogadja el, mert fontos okai vannak, hogy fenntartsa a miniszternek azt a jogát, hogy a fegyelmi eljárást az iskolafenntartó hatóság közreműködése nélkül is megindíthassa. Különösen államellenes cselekvések esetére. Ajánlja, hogy a szakaszt Nagy Dezső módosításával fogadják el. (Helyeslés.)

A Ház a szakaszt Nagy Dezső módosításával fogadja el.

A 24-ik szakasznál

Vertán Endre előadó: A szakasz első és utolsó bekezdéséhez módosítást ajánl.

Tóth János államtitkár: A szakasz második bekezdését kiegészíteni kívánja azzal, hogy a fegyelmi eljárás alatt álló tanítókat a miniszter felfüggeszthesse. (Zajos helyeslés.)

Apponyi Albert gróf kultuszminiszter: A benyújtott módosításokat elfogadja, mert ezek a törvényjavaslat intencióit szabadabban megjelölik.

A Ház a szakaszt a benyújtott módosítással elfogadja.

A 25-ik szakasznál

Teleki Arvéd gróf: Kéri a Ház engedélyét, hogy a vita keretén belül a nemzeti kérdéssről általában is szólhasson. (A Ház az engedélyt megadja) Ismerős a szerbek viszonyaival s állítja, hogy a radikális szerbek mindig hazafiabak voltak s legutóbb az önálló vármegye mellett foglaltak állást. Most ezeket a radikálisokat és az izgatott hatalmukba akarják keríteni. (Ugy van) Ezek a tapasztalatai bírják rá arra, hogy egy fontos módosítást terjesszen be. Módosítása szerint, ha államellenes cselekedetek miatt egy tanítót állásától felfüggesz-
tenek, úgy tanítót a miniszter nevezhet ki, ha pedig a nemzetellenes irányzat állandóvá válik, a közoktatásügyi miniszter jogában állandó a nem állami iskola helyét államit felállítani. (Zajos helyeslés.)

Vertán Endre előadó: Teleki módosítását pártolja, de csak módosított szöveggel fogadhatja el.

Apponyi Albert gróf: Teleki gróf módosítását az előadó által módosított szövegben teszi magáévá. (Helyeslés.)

A Ház a szakaszt módosította a Teleki-féle indítvány módosításával.

A 26-ik szakasznál

Csernoch János nyújt be módosítást, melyet a Ház elfogad.

A 27-ik szakasznál

Csernoch János lényegtelen stylaris módosítással tölti az időt.

Goldis László: A kongrua megállapítására nézve nyújt be módosítást.

Vertán Endre elfogadja a beadott módosítást.

A Ház a szakaszt Csernoch módosításával elfogadja.

A 32-ik szakasznál

Goldis László: Módosítást nyújt be, melyben kéri, hogy ott ahol a tanítás nyelve nem

magyar a tanító a tanítói eskujét a tanítás nyelvén tehesse le.

Linder Gusztáv: Az eskü szövegét „magyar hazám” helyett „magyar állam” kifejezést óhajtja. Ezt is kívánja, hogy a szövegben azon hatóságok felemlítenek, amelyeknek rendelkezéseit a tanító szokta végre hajtani.

Buzáth Ferenc: Nem járul Goldis módosításához.

Apponyi Albert gróf: Vertán módosításához hozzájárul.

Nem fogadja el Goldis a Linder módosítását.

A Ház is elvetette a módosítást.

A 33-ik szakaszt vita nélkül elfogadják.

A 34-ik szakaszhoz

Goldis László: Javasolja, hogy a törvény rendelkezését a fizetés tekintetében a magánosok és társulatok által felállított iskolákra is kiterjeszteni.

Apponyi Albert gróf kultuszminiszter: Nem fogadja el a Goldis módosítását.

A Ház a szakaszt változatlanul fogadja el.

A 35-ik szakasz.

Csernoch János. Toldást nyújt be.

Elnök a vitát bezárja.

Apponyi: A módosítást elfogadom.

A Ház a szakaszt Lindner, Goldis Bredicianu, Vlád, Maniu szavazataink kivételével elfogadja.

A 36-ia szakaszt hozzá szólás nélkül elfogadja.

A 37-ik szakaszról.

Nemes Bertalan: Módosítást nyújt be.

A Ház a szakaszt Nemes Bertalan módosításával fogadja el.

A hátralevő szakaszokat vita nélkül fogadja el.

A javaslatot elfogadják.

Elnök: Jelenti, hogy Apponyi a napokban visszavont 7-ik szakasz helyett új szöveget nyújtott be.

A Ház a szakaszt változatlanul elfogadja a képviselők tömegesen üdvözlök Apponyit. Eljön Apponyi (lelkes éljenzés). Elnök javasolja, hogy a beérkezett kérvények irattárba helyeztessenek. Miután a Ház hozzájárul, az ülést 10 percre felfüggeszti.

Szünet után.

Kossuth Ferenc: A részleteket ezuttal mellőzi, mert a beruházási törvényjavaslat nem pontos terv alapján készült, hanem az elkerülhetetlen szükség szerint. Kéri, hogy helyezkedjenek a képviselők arra az alapra a javaslat tárgyalásánál, amely alapon a javaslat készült, a munka alapjára és akkor boldog és független lesz Magyarország. (Élénk éljenzés és taps.)

Hollo Lajos beszélt ezután, mire az elnök az ülést 7 órakor berekesztette.

Nátafalussy Kornél temetése.

Az elhunyt kerületi főigazgatót mély és általános részvét mellett helyezték tegnap örök nyugalomra.

A gimnázium hatalmas dísztermének nagy ablakain keresztül csak megtörtén jutott be fény a gyász függönyökön keresztül. Komoly gyászos kép volt a terem, melynek közepén volt felállítva a menyezetes ravatal. A menyezett oszlopai mellett két oldalt hatalmas délszaki növények voltak elhelyezve; a 12 karu gyeptyatartókból remegő világ küzdött a délutáni borus idővel, mely még komorabbá tette a ravatalos termet. Fönn egy villamos ívlámpa szórt szét reszkető fényt.

A koporsót díszes koszorúk borították el.

Félnégykor kezdődött a temetési szertartás, de már jóval előbb zsufolásig megtelt a hatalmas terem előkelő közönséggel.

Ozv. Nátafalussy Béláné, Móra Györgyné, Nátafalussy Erzsike, Nátafalussy István, Novák Géza, Bozók János és Eperjesy Matild a rokonai részéről.

A közönség soraiban ott láttuk a következőket: Glac Antal főispán, dr Radu Demeter püspök, Fetsér Antal felszentelt püspök, Dr. Laurán Ágoston nagyprépost, Burján Örnagy, Frankl Rezső, dr Molnár Imre, Novotny J. Alfonz, Karácsonyi János, Rimler Károly, Szekeres Odón (Jászó), Horváth Balázs (Kassa), Szepessy Géza (Rozsnyó), Müller István (Szeged), Cseh Ferenc (Temesvár), Kende János (Lelesz), báró Szentkereszt Zsigmond, Maugra Vazul, dr Vucskics Gyula, dr Wallner Odón, Keszthelyi Zoltán, Csiffra Gerő, Lencsés János, dr Krüger Aladár, Tatár Balázs (Nagyszalonta), Kepes Lajos, Mellau István, Mayer Antal, dr Hoványi Géza, dr Bozók Alajos, Halász Gyula, Bócz Géza, Kovács Dénes, Papp Miklós, Major Lajos, Német István, Winkler Lajos, Somogyi Károly, Láng József, Oó Dezső, Obendorf Károly, Belezay Antal, Dániel Lajos, Nagy Márton, Hartmann József, Tapfer Márton, dr Lestyán Endre, Makucz Ernő, Rádl Odón, Sáfrán Lajos, dr Perezel Adolf, Szabó Ferenc, Peneky Ferenc, dr Kiss Döme, Gerő Ármán, dr Olasz Béla, dr Mártonffy Marcell, Kovács J. János, Kozáry Gyula, Wavrek Kálmán, Mártonffy Bogdán, Stark Gyula, dr Fisch Áron, Papp György, Sipos Orbán, dr Markus László, Nyes Mózes, dr Matolay Károly, Pataky Arnold, dr Klintók János, Vágassy Imre, Schöfflin Ágoston, Kardeván János, Karger Sándor, Gábel Jakab, Kecskeméty Lipót, dr Matolay Károly, dr Halász Lajos, Rác Géza, dr Szolnok Jenő, Janesó Lajos, Imrik S. Zoltán, Schönvitzky Bertalan (Temesvár), Wivenot és Braun ezredes, Raminszky Örnagy, Szőke Gyula, Méreg és Korponay gyulai tanárok, továbbá a rend összes tagjai s a főreáliskola és a felső keresk. iskola tanári kara, valamint az összes középiskolák ifjúsága.

A temetési szertartást Széchenyi Jenő apátkanonok végezte segédlettel. Régi kedves barátja volt Széchenyi az elhunyt; megindultságtól remegő hangon intonálta a halotti imát.

— Oremus pro fidelibus de functis!

Mire a növendékpapok énekkara a Circumdermot lelket rázó, hatalmas dallamával felelt. Nem maradt szív megindulás nélkül a temetési szertartás komor fönsgének hatása alatt.

A gyászmenet aztán megindult az olasz temető felé. Elöl a papnevelő intézet, a főgimnázium, a főreáliskola és a felső keresk. iskola növendékei gyászlobogók alatt, aztán a koszorus kocsi és a halottas kocsi, majd a gyászolók beláthatlan sokasága gyalog és kocsikon. Legtöbben a temetésig kikisérték a menetet. A temető kapujától a rend tagjai viték a koporsót a sirig, a hol Széchenyi kanonok még egyszer beszentelte a hamvakat s aztán átadta azokat az anyaföldnek.

A vasutállomás kibővítése.

Már említettük, hogy a magyar kir. államvasutak igazgatósága, belátván a nagyvárad pályaudvar szűk volta miatt fennálló helyzet tarthatatlanságát, nagyszabású tervet dolgoztott ki a pályaudvar kibővítésére.

A tervek már elkészültek s tegnap kerültek a városi tanács előtt tárgyalásra, amennyiben a vasuti raktárházak előtti országút áthelyezésével kapcsolatosan van tervezve a pályaudvar kibővítése.

A terv szerint a nagyvárad és váradvelencei állomások között kettős sínpar lesz, mert a mai egy sínparon nem képesek lebonyolítani az óriási forgalmat.

Nagyobb dolog maga a pályaudvar kibővítése.

A mostani raktárak, fel- és leadási tár-

házak, a fűtőház, a telítő-telep épülete, a szénraktár, a petroleumtornyok mind elkerülnek mai helyükről s a pályaudvar mai egész területét sinhálózattal rakják tele.

Pray-utcától a vámsorompóig az országutat áthelyezik egyenes vonalban akként, hogy annak egy része az Epreskert és az ottani földeken vonul végig. A mostani uttestre építik a fel- és leadási raktárakat, petroleumtornyokat stb.

A Németh Sándor szőlője mellett a mostani két sínpar helyett öt sínpar fut egészen a bihari hágóhoz vezető utig. A vasutvonal északi oldalán megveszik Szokoly Tamás szőlőjét, továbbá a bihari-ut mellett levő földek egy részét s itt építik fel a fűtőházakat, a telítőt, műhelyeket stb.

A bihari hágóhoz vezető utat a baloldalon parallel viszik a vasutvonallal s az új vasuti telep végén vezetik be a mostani utban.

A Németh Sándor szőlőjénél bevezető úton öt sínpar mellett lehetetlen volna a gyalog és kocsiközlekedés fenntartása s ezért itt nagyszabású felüljárót építenek.

Az egész munkálatot 1.900.000 koronában irányozták elő.

A városi tanács abban állapodott meg, hogy az utat és az Epreskert egyrészét készséggel átengedi az államvasutaknak, de kiköti, hogy az új uttestet teljesen megfelelően, új gránittal burkolva köteles a vasut elkészíteni, az Epreskertből elfoglalandó területért pedig a Városliget mellett, a kutháznál lévő földterületet engedje át a vasut a városnak. A magánosoktól elfoglalandó területeknek megszerzése nem tartozik a városhoz, azt az illetőkel intézze el a város.

Ugy a pályaudvar kiépítése, mint a felső átjáró elkészítése nagyon fontos a városra, de még fontosabb az a kérdés, hogy az a két állomás között létesítendő kettős vágánynál részen legyen a város s úgy Kórház-utcán, mint Kálvária-utcán s a szőlőbe vezető utakon megfelelő széles és a közlekedést nem gátoló hidak építését követelje. Ehhez joga van. A mai állapotok mutatják, hogy milyen helytelenül járt el a város annak idején, mikor a mai, hidaknak gunyolt lyukakat megengedte.

A fürdő-vasut kiépítése.

Amióta a közuti vasut beszüntette a fürdő-vonatokat, Nagyvárad város közönsége el van zárva attól, hogy kényelmesen és az igényeknek megfelelően látogathassa a közeli fürdőket. Az államvasut kevés fürdővonatot rendez be nyáron s ezek is nagyon alkalmatlan időben közlekednek.

Mikor a villamos vasutunk kiépült, azt hittük, hogy rövid időn belül a közönség igénye kielégítést nyer az által, hogy a társaság kiépíti a fürdővonalat, de csakhamar kintűnt, hogy ez jelenleg nincs szándékában s ki is jelentették a társaság képv. elői, hogy ők nem építenek fürdővasutat, sőt örülnek, ha azt más kiépíti.

Akad is vállalkozó, Hankovits Ferenc és Komzsik Alajos, majd ez utóbbi helyett dr Tóth Ferenc, akik a fürdővonalat kiakarják építeni, azonban a városi villamos vasut most megkarja ezt akadályozni.

Ugyanis a fürdővonatra életfeltétel, hogy az a városból induljon ki, mert ha csak a város végéről indul, ez nem felel meg a célnak. Most ha a belterületről a város végéig más

vállalat közvetíti a forgalmat s a város végén át kell szállani, eltekintve az átszállás kellemtelenségeitől, a menetdíjat emelné a kettős vállalat. A fürdő közlekedésnél pedig csak az olcsóság biztosítja a nagy forgalmat és a vállalat életképességét.

Amikor Hankovits és társának már meg van az előmunkálati engedély s látja a villamosvasut társaság, hogy a szándék komoly, a város végéig a maga számára foglalja le a területet s ezzel illuzoriussá teszi a fürdő vasut kiépítését.

A villamosvasutal kötött szerződés szerint a város belterületén az elsőbbségi jog a villamosvasut társaságé kétségtelenül s ha más a város belterületén akar vasutat építeni, érthető, hogy ragaszkodik jogaihoz; azonban itt csak egy szélső utcáról van szó és pedig olyan helyen, ahol nagy helyi forgalomra úgy sem lehet számítani. Arról pedig gondoskodhat a villamos társaság, sőt a város is a saját érdekében, hogy beljebb ne terjeszkedhessék a fürdői vasut.

Mivel a városi villamosvasut is kérte a szerződés értelmében a területhasználati engedélyt a Gilányi-utcai vonalra s ennek elutasítását kérték Hankovits és társa, a közgyűlés véleményét kért a jogügyi szakbizottságtól, hogy megadható-e Hankovitséknak a területhasználati engedély.

A jogügyi szakbizottság tegnap tárgyalta a kérdést.

Dus László elnöklete alatt jelen voltak Hlatky Endre, dr Stokker József, Mezey Mihály és Tóth Márton.

Felolvasták a beadványokat, áttanulmányozták a villamosvasutal kötött szerződést, — amelyre a bizottság egyik tekintélyes tagja megjegyezte, hogy be van vele csapva a város.

Konstatálták, hogy a Gilányi-utcai vonalra a villamos társaságnak meg van a minisztertől az előmunkálati engedélye, területhasználati jogot pedig a várostól kell kérni. A Bánya-sorra azonban nem adott építkezési engedélyt a miniszter a társulatnak.

A szerződés előírja, hogy ha bárki a város közlekedési eszközt akar létesíteni, a város köteles az új vállalkozó szerződését a feltételekkel együtt átadni a villamos vasuthoz, hogy hónap alatt nyilatkozzék, hajlandó-e ugyanazon feltételek mellett a vonalat kiépíteni, s ha igen, úgy elsőbbségi joga van.

A jogügyi bizottság mindezek alapján azon véleményben állapodott meg, hogy a Gilányi-utcai vonal kiépítésére a villamos vasutnak van joga. Ha Hankovits és társa a Bánya-sorra kérnek területhasználati engedélyt, a kötelező szerződést nyilatkozat végett át kell tenni a villamos vasut társaságához s csak ha ez nem épít ugyanolyan feltételek mellett, adható ki Hankovicséknak a területhasználati engedély.

A jogügyi szakbizottság véleménye kétségtelenül a fennálló szerződésnek felel meg, azonban ilyen körülmények között aligha lesz valami a közeljövőben a fürdőbe tervezett villamos vasutból.

Minisztertanács. Fővárosi tudósítónk jelenti: Ma délután 4 órakor a miniszterelnöki palotában minisztertanács volt, melyen a kabinet összes tagjai résztvettek. A tanácskozáson folyó ügyeket tárgyaltak. A kabinet tagjai ezután a miniszterelnöknek voltak vendégei vacsorára Zichy Aladár kivételével, aki a néppárt értekezletére ment.

UJDONSÁGOK.

* **Espereskerületi gyűlés.** A gyulai espereskerület szerdán, április 24-én tartotta tavaszi gyűlését, melyen a kerületnek 14 papja gyűlt össze *Nemeskey* Andor békéscsabai plébános vendégzerejű házában. Egyes érdekesebb ügyek megbeszélése után *Ruszká* A. Zoltán tartott igen figyelemreméltó elmefuttatást a *népmissziók fontosságáról* és az *egyház-megyei missziópapok egyesülete*ről. A mindvégig érdekes felolvasás élénk visszhangra talált a jelenlévő paptestvéreknél. A gyűlés a legőszintébb meghatottság és hála hangján jegyzőkönyvileg megemlékezett a boldog emlékü *Vinkler* nagyprépost haláláról. A tanulságos gyűlést barátságos lakoma követte.

* **Pénzügyi kinevezések.** A pénzügyminiszter *Várkonyi* Rezső csányi lakost pénzügyi fogalmazó gyakornokká, *Béldi* Rezső nagyváradit lakost pedig állami végrehajtóvá a nagyváradit pénzügyigazgatósághoz ideiglenes minőségben kinevezte.

* **A közvilágítás fejlesztése.** Sok panasza hangzott már el azért, hogy az utcák nincsenek kellőleg világítva, mert a kisebb utcákon nemcsak az a baj, hogy nincs minden oszlopon lámpa, hanem az oszlopok igen távol vannak egymástól. Többen kérték már, hogy minden oszlopra helyezzenek el lámpákat. *Belányi* Imre villamos telep igazgató véleménye szerint nem tartja célszerűnek, hogy így ötletszerűen fejlesszék a közvilágítást, hanem csak fokozatosan. Egy bizottságot küldjenek ki, hogy éjjel bezárják a várost s a szükséghez képest tegyenek javaslatot. A tanács intézkedett, hogy a villamos világítási bizottság közelebb egy éjjel tartson szemlét a városban.

* **Kinevezés a haditengerészetnél.** Ő Felsége dr *Bozóky* Dezső haditengerészeti korvettorvost, dr *Bozóky* Alajos kir. tanácsosnak és a nagyváradit kir. kath. jogakadémia igazgatójának fiát, a haditengerészorvosi állományban fregattorvossá kinevezte.

* **A néphivatal és a miniszter.** A belügyminiszter leiratot intézett Nagyvárad város polgármesteréhez, amely szerint arról győződött meg, hogy a »néphivatal« elnevezés hatósági jelleg következtetésére ad alkalmat s így a közönség félrevezetésére is szolgálhat. Felhívja a polgármestert, hogy utasítsa a nagyváradit néphivatalt, mikép címét akként változtassa meg, hogy abból az egyesületnek abbel minősége kétségtelenül kitűnjék. A hangzatos címet tehát mással kell felcserélni.

* **A sorozás Nagyváradon.** Ma, pénteken kezdődik Nagyváradon a sorozás, amelyen elválik, hogy ki alkalmas az angyalbőrbe. Az első nap az 1886-ban született ifjak állanak a mérték alá. A sorozást a tűzoltó lakárányában tartják.

* **Szaporodnak a választók.** Összeállították már a városházán Nagyvárad város jövő évi választóinak ideiglenes névjegyzékét. A választók száma erősen megszorodott, amennyiben 463-al több a szavazó, mint a folyó évben. Az összeíró küldöttségek jól működtek. Az eredmény a következő:

	1907.	1908.
Olasziban	1702	1882 több 180
Ujváros	1243	1410 > 167
Váralja-Vel.	670	786 > 116
Összesen:	3615	4078 több 463

A központi választmány ápril hó 30-án délután 3 órakor tart ülést a választók névjegyzéké tárgyában.

* **Megyebizottsági tagválasztás Umádon.** Tegnapelőtt tartották meg Umádon a megyebizottsági tagválasztást. Az üresedésen lévő tagságra két jelölt volt dr *Krüger* Aladár és *Tempeleán* Dezső. A választás egész nap tartott. Leszavaztak összesen 449-en, melyből 268 szavazatot kapott *Tempeleán* Dezső és 181-et dr *Krüger* Aladár. E szerint 87 szótöbbséggel *Tempeleánt* választották meg umádi megyebizottsági tagnak.

* **Katonák az aratásnál.** Sehol sem oly veszedelmes a sztrájk, mint az aratásnál. Az a pár heti munka kihatással van az egész ország közgazdaságára s kétszeres n lelketlen, aki sztrájkra buzdítja az arató munkásokat, De hát már láttuk, hogy ilyen is előfordul. Pest-pilisolt megye felterjesztést intézett a kormányhoz és a képviselőházhoz, amelyben kérte hogy az egész ország lakosságának érdekében intézkedjenek, miszerint arató-sztrájk esetén szabadságolás, vagy kivezénylés által a katonaság hozzáértő részét használhassák fel az aratásnál. Ugyanazon bért fizessék a katonaságnak, mint amennyit a szerződéseknél a munkások részére kikötöttek. Pestmegye ezen feliratát pártolás végett Nagyvárad városának is megküldötte. A jogügyi szakbizottság a felterjesztés pártolását véleményezi.

* **A Pece szabályozása.** Biharvármegye alispánja értesítette Nagyvárad városát, hogy a Pece és Aduna patakok szabályozása céljából árapasztó és új patakmederre általa adott engedély jogerőre emelkedett, s így intézkedett hogy azok bevezetessenek a vízi könyvbe. Most tehát mi sem áll utjában, hogy megkezdje Nagyvárad városa a Pece szabályozását.

* **Apponyi birtoka parcellázva.** Békéscsabáról táviratozzák: *Csorvás* község megvásárolta gróf *Apponyi* Albert vallás- és közoktatásügyi miniszter négyezer holdas gerendási birtokát, melyet 300 parcellában adnak el szégynebb földműveseknek holdanként átlag 700 koronáért.

* **Halálozás.** Kandel Zsigmond pincér, 36 éves korában elhunyt. Temetése, ma pénteken délelőtt 10 órakor lesz *Aldás*-utcáról. A nagyváradit pincéregylet gyászjelentés: adott ki régi buzgó tagjának haláláról.

* **Főzőiskola Nagyváradon.** Néha Bottó Ferenc tekintélyes összeget hagyott végrendeletében egy Nagyváradon felállítandó főzőiskolára. Ebből azonban egyhamar aligha lesz valami, a hagyaték behajtása körül felmerült bonyodalmak miatt. Azonban közelebb már megnyílik egy másik főzőiskola Nagyváradon *Christó* Miklósné urnő állítja fel a város központján, az *Apollo* épületben jobb szárnyán. A háztartási iskola május 1-én nyílik meg.

* **A Püspök-fürdő megnyitása.** Április 21-én új élet költözött a Püspök-fürdőbe. *Karnáts* János bérlő hetek óta fáradságtalan buzgalommal, semmi áldozatot nem kímélve, arra törekszik, hogy a fürdőt jó hírnévhez méltóan adhassa át a nagyközönségnek s azt április hó 21-én megnyitotta. A gyönyörű fekvésű és minden kényelemmel ellátott fürdőben kitűnő konyhát, jó italokat és legfigyelmesebb kiszolgálást találják a vendégek. A rontói állomáson az érkező vendégek részére kocsik állnak rendelkezésre.

* **Tűzlárma.** Tegnap délután nagy tűzlárma verte fel Pável-utca lakosságát. Az örtoronyból ugyanis tüzet jeleztek Pável-utca 5. számú házhoz mire a tűzoltóság kironult. A tűz egy fákamarában keletkezett azonban oly kicsi volt, hogy tulajdonképpen a füstjétől ijedtek meg az emberek. A tűz keletkezésének

gondatlanság az oka. A vizsgálat megindult a gondatlan egyén kiderítése után. A tüzet a tűzoltóság oltotta el. A kár felemlítésre sem méltó.

x **Cégváltás.** Hosszu évek óta fentálló Amerikai Aruház új gazdát kapott. Amennyiben eddigi vezetője, Háasz Henrik átvette és azt az eddigi elismert szolid alapon tovább vezeti. Kérjük az igentisztelt olvasó közönséget, hogy a fenti cég mai hirdetését a saját érdekében figyelemmel olvassa el.

Balmazújvárosi földmunkások Darányinál.

— Pokróc nem tagadta meg nevet. —

Fővárosi tudósítónk jelenti: A balmazújvárosi földmivessz munkások 130 tagu küldöttsége tisztelt ma délelőtt a képviselőházban Justh János képviselő vezetésével Darányi Ignác földmivesszügyi miniszternél, hogy pártfogását és támogatását kérje. A küldöttség szónoka Pokróc Ferenc volt, aki szocialista ízű beszédben a balmazújvárosi mezőgazdasági munkások helyzetéről panaszkodott. Aztán kérte a minisztert, hogy a balmazújvárosi szegény földmunkásoknak házhelyek szerzésére állami támogatást adjon, vagy földbérlet juttasson.

Már a küldöttség tagjainak is feltűnt a szónok beszédének aggresszív hangja.

Darányi Ignác a küldöttségnek válaszolva kijelentette, hogy szívesen jött a küldöttség kérését meghallgatni, de előre is figyelmezteti őket, hogy részükre földet nem juttathat, földtulajdont nem szerezhethet, mert neki a földtulajdont tisztelnie kell.

De azért minden eszközt felhasznál, hogy földmunkások sorsán segítsen. Az egész kormány és törvényhozás is ezt fogja tenni, mely utóbbi most is egy népségi törvényjavaslatot tárgyal. A szociális ügyek intézésére miniszteriumában külön osztályt létesített a földmunkások érdekében. De arra nem emlékszik, hogy a balmazújvárosiak valaha is hozzá fordultak volna munkáért, holott a miniszterium bárkit is munkához juttat, ha hozzá fordul.

— Azt hiszem, végezte beszédét a miniszter, önök izgatás áldozatai:

Erre a zsebéből egy újságot vesz elő. A »Földmivelő« volt. Odalépett Pokróchoz és megkérdezte:

— Hogy hívják magát?

— Pokrócz Ferencnek.

— Hát akkor maga írta a »Földmivelőbe« ezt a cikket? — és felolvasta a hűledző szocialista előtt az »Atyai gondoskodás« című cikket, mely ilyen hangnemben van írva eleitől végig.

»Darányi Náci már megint megvadult. Felesleges hévvel neki rugaszkodott és olyan dologgal állt elő, amihez egy fikarcnyit sem ért. Ökölnyi betűs plakátokon hirdette minden épkézláb földmunkásnak, hogy így meg úgy kössünk arató szerződést, mert különben bizony Isten ő fog az aratás élére állani és maga mellé fogadja Kossuth Ferkót, meg Apponyi Albertkét, meg Andrássy Gyuszkát és végig dolgoztatja velük az országot és learatja velük az Omge (Országos Munkásnyuzó Gazdasági Egyesület) minden buzáját, zabját, árpáját. Darányi Náci már alá is írta az összes aratási szerződéseket és marokvevőnek telfogadta a kolaiciós Rózást stb.»

Pokróc Ferenc a felolvasás után azt he-

begte mentségeül, hogy megmutatja a kéziratot, hogy ő egészen szelíd hangon írt.

Pály János volt a következő szónok, aki már szelíd hangon kérte a miniszter támogatását. Darányi megígérte, hogy egy emberért nem büntet 130 embert és szívesen megtesz érdekükben, am tőle telik.

Justh János kijelentette végül, hogy ha tudott volna a cikkről, fel nem vezette volna a küldöttséget, vagy más szónokot rendelt volna ki.

Ezzel a küldöttség a miniszter élénk éljenzése közben eltávozott.

SZINHÁZ.

A hét műsora.

Péntek: Az eszményi férj.

Szombat: Az eszményi férj.

Vasárnap: Vig özvegy: (Jubiláris előadás.)

Az eszményi férj.

Wilde Oszkár darabjai egymásután hódítják meg a magyar színpadot is. Nemcsak a pompás meseszöveg érdekli a közönséget, hanem a párbeszéd szellemessége és egyes célzásai is annyira illenek a magyar viszonyokra, hogy a magyar közönség is sok találatot fedezhet fel benne.

Az »eszményi férj« Sir Robert Chiltern, aki annak idején úgy jutott nagy vagyonához, hogy eladott egy fontos államtitkot. Életének ezt a titkát ismeri egy kalandornő, Cheveleyné, aki ezt most a maga hasznára akarja fordítani. Érdekelve van a nagy panamával fenyegető argentinai csatornarészvényeknél s felszólítja Chilternt, támogassa a csatorna ügyét az alsóházban.

A támogatás ellenértékéül átadja neki Miltemnek kezei közt lévő áruló levelét, de ha nem támogatja, akkor nyilvános botrányt csinál. Ebből a rettenetes dilemmából a véletlen szabadítja ki Chilternt. Cheveleyné elveszt egy ékszer, a melyet Chiltern barátja, Goring lord megtalál s felismeri benne azt az ékszer, melyet ő adott huszárnak s a melyet Cheveleyné clogott. Ezzel a felfedezéssel kicsikarja a szerencsétlen levelet s a nehéz probléma megoldást nyer. »Az eszményi férj« felesége, a ki eleinte meg van törve, mikor férje egykori botlása felfedeztetek és válni kíván, a nehéz napok hatása alatt megtörik és belátja, hogy szeretniük kell egymást a házasság felelősségével együtt. Ezzel a történettel párhuzamosan folyik egy kis ingerkedő szerelmi idill Goring lord és Chiltern huga közt s mivel minden jól végződik a darabban, természetes, hogy ez az idill is házassággal végződik.

Az előadás alkalmat adott arra, hogy a közönség elismerésének adjon kifejezést. Angyal Ilkának azért, hogy a nagyváradi társulatot oly tapintatlanul megválasztott alkalommal ért támadásokra önérettel felelt. Ovációk, tapsvihár, koszorúk és ajándékok fogadták. Alakítása megfelelt a fogadtatásnak, remek öltözközei külön feltűnést keltettek. Igaz élvezet volt Tóth Elek alakítását élvezni. Nyugodt előkelőséggel, higgadsággal és izléssel játszott mindvégig. Teljesen megfelelő partnereik voltak Beregi Sándor és E. Kovács Mariska. Mind a ketten érzést és intelligenciát vittek szerepeikbe. Megfelelt Krasznay is. Kicsi szerepében bájosan játszott Hevesi Gusztika. Hanem aztán a micsoda társalgást a többiek, a kóristák és társaik műveltek, az maga volt a halálos unalom. Nem hittük, hogy Wilde szellemességeit lapos előadásban így tönkre lehet silányítani. Ez a gyatra keret tette az előadást

vontatottá, a fenti négy szereplő távollétében ásitásra ingerlővé.

A színpadon feltűntek az ujonnan beszerzett új butorok (szükség volt rájuk!), a nézőtérben pedig a csekély számú közönség (szükség volna többre is!) —r.

TANÜGY.

A községi iskolaszék ülése.

A községi iskolaszék tegnap délután ülést tartott. Jelentékenyebb vita csak a dr. Döry beadványa alapján keletkezett. Arról volt szó, hogy az iskolaszék a júniusi választáson, amelyen 14 állást töltenek be végleges tanárokkal, hány férfit és hány nőt válasszanak be?

Az iskolaszék tagjainak nagy része, nehogy a most alkalmazás levő nők közül csak valaki is alkalmazásban nélkül maradjon, úgy határozott, hogy a júniusi választáson 5 férfit és 9 nőt választ meg.

A gyűlés lefolyásáról részletes tudósításunk a következő:

A gyűlésen jelen voltak: Rimler Károly elnöke alatt, Sipos Orbán, dr. Döry Ferenc, Materny Imre, dr. Konrád Márk, Sáfány Lajos, dr. Adorján Ármán, dr. Adorján Emil, Auspitz Adolf, dr. Fenyő Sándor, Ka'ónáné T. R. za, Szabó Sándor, Szabó Ilona, Páll Ilonka, Tóth Mariska, dr. Altmann Jakab, Várady Mór, dr. Vueskics Gyula, Grósz Sándor, dr. Hoványi Géza, dr. Radó Ignác, Schwarc Izidor, Rechtené B. Zsófia, Gábel Jakab, dr. Kecskeméti Lipót, Oó Dezső, Stark Gyula, Bitzó János, Mártonfy Zoltán, Beczkay Lajos, Bércyné H. Paula, Balogh Károly, Hlatky Endre.

Tudomásul veszik, hogy Rutter Emil távozása folytán a törvényhatóság az iskolaszékbe dr. Radó Ignácot választotta be.

Vinkler Lajos polgári iskolai igazgató bejelenti, hogy május közép felében tanulmányi kirándulást rendeznek. A szegény gyerekek támogatására e célból 100 korona segélyt kér. Pártólólág terjesztik a tanácshoz.

Elnök bejelenti, hogy a polg. fiúiskola tanárainak a fizetését a miniszter 2000 azaz 2200 koronáig egészítette ki államsegéllyel. Kivételt tett Vinkler Lajos és Beleznay Antallal. A tanács legutóbbi ülésén megette a kellő lépéseket a sérelmek orvoslása céljából.

Gábel: Kéri, hogy Perné Nárcisz tanárnő hasonló sérelmét a tanács ugyanígy intézze el.

A tanács az ifjúsági könyvtárak szervezésére, illetőleg fejlesztésére 6907-75 koronát utalt ki. Az elnök javasolja, hogy a könyvek beszerzését árlejtés útján eszközöljék. Egyben közli Sebő Imre ajánlatát, a mely szerint ajánló szállítás esetén 100 kötet könyvet ajándékoz a könyvtárnak.

A kultuszminiszter 750 korona korpótlék folyosítását megtagadta azzal az indoklással, hogy a kérelem nem kellő időben érkezett be. Sipos Orbán magyarázata után elhatározták, hogy jogorvoslással élnek.

A kultuszminiszter a törvényhatóság által tervezett 12 tanítói állás rendszerezését jóváhagyta. Ezzel kapcsolatban került szónyegre dr. Döry indítványa, a mely kéri, hogy a pályázatot hirdessék meg minél előbb, hogy az idegenből pályázókról a kellő információkat megszerezhesék. Végül, hogy 9 férfit és 5 nőt válasszanak meg.

Rimler megszirelendőnek tartja br. Döry indítványát. Elvileg dönteni kell e kérdésben. 7 férfit és 7 nőt megválasztását javasolja. Így a választásnál kimaradt nők a következő tanévben is, mint kisegítő tanítónők alkalmazást nyernek.

Gábel kéri, hogy ne 7 férfit, 7 nőt válasszanak meg, mert akkor az arány nem változik, hanem válasszanak 8 férfit és 6 nőt.

Dr. Radó: Nem látja szükségét annak, hogy több férfit válasszanak, mint nőt, mert a gyakorlat a mellett bizonyít, hogy a férfiak és nők teljesen egyenlően állják meg a helyüket. Megfordítja dr. Döry indítványát. Válasszanak 9 nőt és 5 férfit.

Dr Dóri. Ugy tapasztalja, hogy nagyon sokan ellenkező véleményen vannak. O 35 éve foglalkozik iskola ügyekkel s őt e kérdésben csupán az iskola ügye vezérli. Fentartja indítványát.

Dr Kecskeméthy Radó indítványa mellett érvel.

Hlatky: Hosszasan beszél a kisegítőkről. Nem vindikálja magának, hogy paedagogiai kérdésekben antertikus, de nem tudna bele nyugodni abba, hogy a jelenleg alkalmazásban levő tanítónők, vagy tanítók közül valaki kibukna. Tekintettel arra, hogy őt férfi kisegítő van, válasszanak őt férfit és kilenc nőt.

Sipos is hangoztatja, a mit a nők védői valamennyien, hogy nem von le semmit a férfiak érdemeiből, de a jelen esetben Radó indítványát fogadja el.

Gross Sándor, Gábel, dr. Konrád szóltak a kérdéshez, s miután egyöntetű megállapodásra nem jutottak, az elnök szavazást rendelt el. **Dr. Dóri** indítványával egyedül maradt. **Rimler** szavazata mellett heten szavaztak. **Tizen Radó és Hlatky** indítványát fogadták el s az elnök ilyen értelemben mondta ki a határozatot.

Ezután a vizsgálatok idejét állapították meg. Az ismétlő iskolák vizsgáit május 18—25, a torna és ének vizsgákat június 10—15 az osztály vizsgákat június 17—22. napjain tartják meg.

Kiküldték a vizsgáló bizottsági tagokat és elnököket is, a kiknek névsorát egyik következő számunkban fogjuk közölni.

A könyvtár és könyvtáros ügye került tárgyalás alá. **Hlatky** indítványára kimondták, hogy a könyvtáros díjazását egyelőre 400 koronában állapítják meg.

Három tanítónőnek szabadságot engedélyeztek. Az áthelyezés iránti kéréseket, miután itt a választás eredményei is befolyást gyakorolnak, ez alkalommal nem tárgyalták.

Ezzel az ülés véget ért.

IRODALOM.

Vakációi jótanácsok papnövendékek számára. (Vigilate et orate.) Írták **Nagy Balázs és Matyasovszky Kasszián**, szt. Benedek-rendi áldozó-papok. Ára kötve 1 kor. (Pennonhalm.) Hitbuzgalmi irodalmunkban immár a harmadik utmutató kalauz a klérikus vakációi életére, vagy mint a bevezetés mondja: «a szeméremben felépült lelki élet falainak megoltalmazására.» Az első **Nogáll** könyve volt: A hitélet szünórái; a második: a **Mayer Imre** fordításában megjelent «szünidei kézikönyv.» S mondhatjuk, a jelen méltán sorakozik az első kettő mellé s a legmelegebben ajánlható. Az idevágó aszketikus irodalom alapos ismerete, igazán praktikus érzék és a lelkek mélyére való pillantás nyilvánul a mű minden sorában. Terjedelme 147 oldal s izlésesen összeválogatott, egytől egyig gyakorlati értékű 30 elmélkedést tartalmaz négy szakaszban csoportosítva: I. A klérikus ájtatosságai. II. A papnövendék és a világ. III. A papnövendék és hitvátsa. IV. A papnövendék erényei.

TÁVIRATOK.

Zichy Aladár Budapesten.

Budapest, április 25. **Zichy Aladár** miniszter ma délből Bécsből Budapestre érkezett.

A néppárt értekezlete.

Budapest, április 25. A néppárt ma este **Rakovszky István** elnöklésével értekezletet tartott, melyen folyó ügyeket tárgyalt. Az értekezlet 8 órakor ért véget. Részt vett rajta **Zichy Aladár** gróf miniszter is. Értekezlet után

a néppárt tagjai a Hungária külön éttermébe vacsorára mentek, ahol a párt azon tagjait ünnepelték, akik a népiskolai törvényjavaslat tárgyalása során felszóltak és a párt álláspontját kifejtették.

SPORT.

Vivó akadémia Nagyváradon. A Nagyvárad Tornakör f. hó 28-án vasárnap d. u. 4 órakor a Kereskedelmi Csarnok nagytermében a »Tudóvész ellen védekező egyesület« javára, a 37. gyalogezred zenekarának közreműködése mellett nagyszabású vivóakadémiát rendez.

Ez akadémián, amelyhez hasonló nagyobb, kifejtettebb sportélettel bíró városban sem igen rendeztek, úgy a hadsereg, mint a polgári elem legjobb vivói mérik össze fegyvereiket.

Nagyban emeli a vivóakadémia érdekességét az a körülmény, hogy városunk mindazon elsőrangú versenyvivői kilátásba helyezték részvételüket, kik a jövő hó 2-től 6-ig Budapesten tartandó országos vivóversenyre már jelentkeztek.

Ezekon kívül sok új, fiatal vivóerő is részt vesz a mérkőzésen. **Orbán Sándor** honvédhadapródiszkolai vivómester fáradozik a siker érdekében.

A Nagyvárad Tornakör vezetősége állandó premancutiában van, s buzgó igyekezettel fejt ki az akadémia rendezése körül s ezuttal is felhívja a közönség figyelmét a rendezendő ünnepélyre.

NYILTTÉR.

WINKLER JÓZSEF,
c. püspök elhunytá alkalmából
kifejezett részvétért

köszönetet mond a

Bokonság.

REGÉNYCSARNOK.

Művészelet.

Irta: **Kraszevszkij A. N.**

— Oroszból. —

26.

És Natália ezen csodálkozik? Hjal nem segíthet rajta, mert úgy volt és nem másképpen. »Csodálatos, mennyi vadság s nyersség nyilvánul az emberben, mielőtt az a kevés művelődés megtanítja arra, hogy azt titkolni kell! — tevé hozzá tűnődve.

Natália tudni óhajtott, vajjon később sem mutatkozott-e nála a vágy az anyja itánt? — Igen, mutatkozott, de miért? mert új élete nem felelt meg a hozzá fűzött reményeknek. Hogy a szép szobákban fog lakni az urakkal s velők fog ékezeni, a mint eleinte hitte, nyomoruságos csalódásnak bizonyult. Csak a kövér kereskedő leány gyermekeinek volt joguk a tűzvörös szőr-dámasztal bevont kereveteken hengerögzni s minden tábla belenyulni.

O, a kegyelem kenyerét ette, ezt naponta tudtára adták. A zenész ötven rubelért vette meg az anyjától s amint azt **Lensky** észrevette, spekulációra vette meg, hogy mint csodagyereket kizsákmányolja. Azon időt, mit zenei tanulmányai meghagytak neki, a konyhában, a cselédeknek segédkezve kelle töltenie,

Egy régi rongyos ker-vetpárnával feje alatt, a pusztá földön aludt egy sötét, ablak nélküli kis helyiségben, hol a szakácsné mindenféle hulladékot szokott összehalmozni. A nedvesség csak úgy permetezett a szennyes falakról s esténként beláthatatlan sereg rut, fekete bogár mászott elő minden zugból-lyukból s ellepelt mindent. — Mi az ételt illeti — nos, az bizony igen szűken telt. Olykor csak azt kapta a mi az uraság tányérjain megmaradt.

Nem volt-e dühös az ilyen bánásmód miatt? — Nem! Ő azt akkor helyesnek találta; a jól táplált melegen öltözött emberek szörnyen imponáltak neki — különösen **Iwanowna Warwara** — ez volt urnőjének neve, — főköztöge. Mindenkor tisztelteltjes megilletődés fogta el, ha a selyemcsipke, világ és szalag e szédtő alkotmányát megpillantotta. A Kremlen kívül akkoriban semmi sem imponált neki annyira, mint a főkött.

Ha vasárnaponként a család ünnepi öltözetben a templomba ment, **Lensky** elfogulva állt a kapuban és áhítatos bámulattal nézett a jól táplált felcicomázott emberek után. Minden tőle telhetőt elkövetett, hogy hasznossá, kellemessé tegye magát — igen, olyan nyomorult egy ember volt ő, hat éves korában! És végre egy szép napon, képtelen volt tovább kiállni ezt az életet és visszaszökött anyjához. Megtalálta az utat. A legszegényebb társadalmi rétegek gyermekeiben megvan a csaknem állati ösztön, s az nyomra vezette. Anyja otthon volt; megijedt láttára. Tán elkergették őt? — Igen, tény, megijedt — első percben megijedt — aztán — itt, **Lensky** akadoni kezdett elbeszélésében — aztán persze öült, minek sok szót vesztegetni — természetesen örült! Hogy csókolgatta és dédelgette szegény, durva, agyon-dolgozott és mégis puha és meleg kezeivel! Álmában még ma is éri olykor e kezek érintését, különösen a fülek mögött a nyakán. Aztán megvendégelte; vörösvirági fehér kendőt terített az asztalra ünneplésére és utoljára még egy szent képecskét is ajándékozott neki. Azután megmondta kereken, hogy minden hasztalan, vissza kell térnie **Jephremitsch Sememhez**; az ő javára fog válni, s majd ha nagy művész vált belőle, négyes fogatu hintón fog eljönni anyjáért, hogy magával vigye.

Ez hatott. Hogy teljesen megnyugtassa, azt is megígérte, hogy nemsokára meglátogatja.

De nem jött el s midőn egy hónap múlva ismét elszaladt hozzá, már nem találta régi lakását; nem birta többé megtalálni! Nemsokára rá két csinos, vörössel és kézzel himzett ingecskét küldött neki, de maga nem jött el, soha többé!

Első nyilvános fellépése alkalmával, — állítása szerint oly félénk igyekezettel adta elő apró dolgait, mint egy kis majom, mely ütlegetől fél — legnagyobb meglepetésére óriási sikert aratott. A taps kellő közepén zokogást hallott. Meg volt győződve róla, hogy anyja a hangversenyben volt.

Végül, kis babérkoszorút nyújtottak át neki, ugvanazt, mely most szobájában csüng; azt mondták, szegényes öltözetű nő hozta. Azonnal kitalálta, hogy a koszorú édes anyjától való és egyszerre, mikor épen néhány műbarát fenn volt a pódiumon, hogy a kis csodabogarat közelebből szemügyre vegye, — elkezdett öklelőzni, kézzel-lábbal hadonázni, bögre és zokogva, míg az egész közönség összecsendült körülötte. Úra veréssel fenyegette, egy szép, fiatal hölgy, kék selyemruhában, a térdeire vette és vigasztalni kezdte csókkal, dédelgetéssel — de semmi sem használt.

Még csak egyszer látta az anyját — a koporsóban.

Jóltevője tudtára adá, hogy meghalt és mégis csak illendő dolog, hogy ő is elmenjen megadni neki a végtisztességet. A koporsó az asztalon állt, vékony, rosszul égő gyertyától

körülállva és ő benne feküdt, oly vékonyan, oly soványan, mellén keresztbe tett kezekkel, egy nyomorult gyászingben, mit néhány kopekáért készen vettek
(Folyt. köv.)

KÖZGAZDASÁG.

A gabonatőzsde határideje.

Budapest, április 24.

Buza április	—	—	13.15	—	13.35
Rozs április	—	—	13.50	—	13.30
Tengeri május 1907	—	—	10.80	—	11.05
Repcze aug.-ra	—	—	27.80	—	28.24
Zab ápr.-ra	—	—	15.20	—	16.10

Értéktőzsde.

Budapest, április 24.

Oszták hitelrészvény	—	—	678.—
Magyar hitelrészvény	—	—	796.—
Leszámitoló bank	—	—	506.—
Rimamurányi	—	—	525.—
Oszták-m. állam vasutirészvény	—	—	670.—
Közuti vasut	—	—	594.—

Hivatalos árfolyamok.

budapesti áru- és értéktőzsde 1907. április 24-én.

Magyar aranyjárdék 4%	—	—	11.21
Magyar koronajárdék 4%	—	—	99.—
Magyar keleti vasúti államkötvény 4%	—	—	83.—
Magyar földtehermentesítési kötvény 4%	—	—	95.—
Horvát-szlavon földtehermentesítési kötvény	—	—	96.—
Magyar gyermekjegy-kölcsön	—	—	200.—
Tisza zab. és szegedi sorsjegy-kölcsön	—	—	150.—
Oszták járadék ezüstben	—	—	99.50
Oszták járadék papirban	—	—	100.—
Oszták korona járadék	—	—	117.—
Oszták járadék aranyban	—	—	99.—
1860. oszt. államsorsjegyek	—	—	155.—
Oszták-magyar bankrészvény	—	—	17.65
Magyar hitelbank részvény	—	—	17.65
Városi villamosvasut	—	—	833.—
Oszták hitelbank intézeti részvény	—	—	680.50
20 frankos frankos (Napolendor)	—	—	683.25
Oszták-magyar államvasuti részvény	—	—	19.08
Német birodalmi márka	—	—	117.58
London vista	—	—	24.17
Páris vista a	—	—	95.47
20 márkás arany	—	—	37.40

A szerkesztésért felelős:

Dr. VUCSKICS GYULA.

Meghívás.

A „Biharmegyei Kereskedelmi-
és Ipar- és terményhitelbank“

1907. évi május 16-án, délután 3 órakor Nagyváradon, saját üzleti helyiségében (N.-Telek-u. 3.)

rendkívüli közgyűlést

tart, melyre a t. c. részvényesek tisztelettel meghívottnak.

A közgyűlés napirendje:

1. Az igazgatóság indítványa:
 - a) 750 darab új részvény kibocsátása és ennek megfelelőleg a részvénytőke felemelése iránt.
 - b) a kétes követelések tartalékalapjának megszüntetése és felhasználása az alap-tőke és rendes tartalékalap szaporítására.
2. Az alapszabályok módosítása.

Nagyvárad, 1907. évi április hó 24-én.

Az igazgatóság.

Azok a tisztelt részvényesek, akik a közgyűlésen részt venni kívánnak, felkéretnek, hogy az alapszabályok 12. §-a értelmében a közgyűlés napját megelőzőleg legalább egy hónappal a nevükre irt részvényeiket a le nem járt szelvényekkel együtt, legkésőbb a közgyűlést megelőzőleg 8 nappal a bank pénztáránál letenni sziveskedjenek. A közgyűlés napirendjének első pontjára is kiterjedő új alapszabály tervezet folyó évi május hó 10-től kezdve az intézet helyiségében megtekinthető, sőt a részvényesek kívánságára nyomtatott példányban is megküldetik.

Egy két jó családból való,
2—3 középiskolát végzett fiú
fizetéssel felvétetik
tanulónak
a Szent László nyomdában.

Értesítés!

= A nagyváradi =
sütő ipartestület

tisztelettel értesíti a nagyérdemű közönséget, hogy 1907. évi május 1-től kezdve a sütemény árát tekintettel a folyton emelkedő nagy drágaságokra felemeli. Sütemény árak a következők lesznek.

Rendes üzletetekben 5 db. 20 fill.
Pék-üzletetekben . . 5 db. 20 fill.
Fiók pék-üzletetekben 5 db. 20 fill.
Házhoz szállítva . . 5 db. 20 fill.

A süteményt fogdosni vagy kézzel ropantani miniszteri rendelet folytán tilos.

Kiváló tisztelettel az összes sütőmesterek.

Meghívó!

A „Közgazdasági bank részvénytársaság“

alakuló közgyűlését

1907. évi április hó 28-án d. e. 11 órakor tartja Nagyváradon, a »Pannonia« szálloda 17. sz. szobájában, melyre a t. részvényjegyzők ezennel tisztelettel meghívottnak.

Nagyvárad, 1907. április hó 20-án.

Az alapítók megbízásából,

Dr Szokoly Tamás.

Tárgysorozat:

1. Az alapítók jelentése.
2. Az alakuló közgyűlés elnökének és jegyzőjének megválasztása.
3. A megalakulás kimondása iránti határozat.
4. Az alapítóknak adandó felmentvény iránti határozat.
5. Az alapszabályok megállapítása.
6. Az igazgatóság tagjainak a tervezet szerinti kinevezése, valamint a felügyelő bizottság és igazgató tanács tagjainak az alapszabályok szerinti megválasztása.

Fontos értesítés!

Tisztelettel értesitem a nagyérdemű közönséget, hogy a mai napon az

Amerikai áruházat,

melynek eddig is vezetője voltam, átvettem s azt a saját nevem alatt tovább fogom vezetni és hogy az őszi idényre annál szebb és dúsabb raktárt bocsáthassak a nagyérdemű közönség rendelkezésére, elhatároztam, hogy a jelenlegi raktárt, minden elfogadható árban eladom. Tehát mindenkinek saját érdekében ajánlom, hogy szükségletét mielőbb szerezze be a melyekből raktáram dusan fel van szerelve. — Jelenlegi raktáramon vannak, a legfinomabb ízlést is kielégítő divatcikkek, u. m.: Női ruha szövetek, divat bluz, selymek, valódi angol bluz, zefírek, vásznak és asztalneműek, harisnyák és sok más egyéb itt fel nem sorolható divatcikkek. Azonkívül szőnyegek és függönyök, melyekből szintén nagyválaszték áll a vevő közönség rendelkezésére.

Az olcsó árakról mindenki meggyőződést szerezhet.

Szíves pártfogást kér, tisztelettel: **HÁASZ HENRIK** női divat áruháza, NAGYVÁRAD, Rákóczi ut, Bazár-épület.

LEGRÉGIBB ÉS LEGMEGBIZHATÓBB

nyaralási vállalat

Van szerencsénk a nagyérdemű közönség b. figyelmét felhívni fővárosi mintára berendezett **Molykár elleni megóvó vállalatunkra.**

Elfogadunk nyári gondozás felölősség mellett bármily értékes ruhákat, szörme árukat, függönyöket, szőnyeget stb. azokat saját műhelyünkben kijavítva, hiba nélkül szolgáltatjuk vissza, kívánatra azokért házhoz küldünk; az üzlet és raktár tűz és betörés ellen biztosítva van.

Becsés pártfogását kérve,
kiváló tisztelettel:

Zboray Gyula és Társa

szűcs üzlete, Fő-utca 7. sz.

Bazár-vendéglő
o megnyitás! o

Van szerencsém a nagyérdemű közönség becsés tudomására hozni, hogy a volt Szauer és Dolgos néven vezetett Bazár-éttermet át vettem és azt **e hó 20-án megnyitottam.** Jó magyar konyháról, kitűnő hegyi borokról, valamint mindig frissen csapolt kőbányai sörökről gondoskodtam. Miért is a nagyérdemű közönség becsés pártfogását kérve maradtam kiváló tisztelettel

Szauer Kálmánné.

Hetenként háromszor katonazene.

Hetenként háromszor katonazene.

Hirdetmény.

Két (2) darab tenyészlésre nem alkalmas vörös tarka bika **folyó hó 26-án d. u. 3 órakor** a város majorjában nyilvános árverésen el fog adatni.

Nagyvárad, 1907. április 23.

Kömölőssy József
gazd. tanácsnok.

Tanuló

fizetéssel felvétetik

Kelemen Béla,

— könyv-és papirkereskedésében, —
NAGYVÁRAD Kossuth Lajos-utca.

HIRDETESEK

jutányos árban felvétetnek a

„TISZÁNTÚL”

kiadóhivatalában.

Lukács Aladár

elsőrangú kalap-, fehérnemű- és uri-

— — — divat üzlete — — —

Nagyvárad, Fő-utca.

Telefon 516.

MAGYAR BANK Részv.-társaság

NAGYVÁRAD, Rákóczi (Fő)-utca (városi Bazár-épület I. emeletén.)

A társaság alaptőkéje; **1.000.000** korona, mely 5000 drb 200 korona névértékű részvényre van biztosítva.

A MAGYAR BANK R.-T. átvesz betéteket takarékpénztári könyvecskékre, ugyszintén **folyószámlára** kamatozás végett, **előleget ad** állampapírokra, egyéb értékpapírokra és minden oly árukra, amelyek a társaság raktáraiban vagy más biztos helyen vannak elhelyezve, **leszámitol váltókat**, utalványokat, szelvényeket és más hitelpapírokat, **vesz és elad értékpapírokat**, engedélyez **jelzálog (építési) kölcsönöket**, elfogad tőzsdei megbízásokat és általában tevékenységét kiterjeszti a pénzügyintézetek rendes működési köréhez tartozó minden szolid üzletág óvatos gyakorlására.

Együttal fölhívja a n. é. közönség becsés figyelmét

„pénzváltó üzletére,”

ahol mindennemű külföldi érmek és pénznemek vétele és eladása, sorsjegyek, utalványok és hitellevelek külföldre, a legjutányosabban eszközöltetnek.

Csodálatos olcsó!

Vásárlásra ritka alkalom!

kinálkozik mostan egy **rövid ideig** a t. vevőközönségnek

TESZLER SIMON gyapjuszövet és posztónagykereskedőnél (Zöldfa-utca 33.)

Ki célba vett **más vállalat** következtében raktárán levő összes árucikkeit mélyen leszállított árban bocsátja eladásra.